



## TISKOVÁ ZPRÁVA č. 2/23

V Lucemburku dne 12. ledna 2023

Rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech C-702/20 | DOBELES HES a C-17/21 | GM

### Zavedení státní podpory jako takové nemůže vycházet ze soudního rozhodnutí

Dne 5. května 2005 přijalo Lotyšsko zákon (platný a účinný od 8. června 2005 do 31. prosince 2014), který změnil postup použitelný na prodej výrobních přebytků výrobci elektřiny za zvýšenou sazbu. Tento zákon upřesňoval, že výrobci elektřiny z obnovitelných zdrojů energie, kteří již zahájili činnost k tomuto datu, si zachovali prospěch z předchozích podmínek, které byly v zásadě výhodnější, pokud jde o ceny aplikované na prodej za zvýšenou sazbu. DOBELES HES SIA a GM SIA jsou dva lotyšské podniky, které provozují vodní elektrárny vyrábějící elektřinu z obnovitelných zdrojů energie. Po nabytí účinnosti tohoto zákona lotyšský regulační orgán, jenž má pravomoc k určování průměrné sazby za elektřinu, vyložil uvedený zákon v tom smyslu, že jeho účinkem je zablokovat ve vztahu k těmto výrobcům průměrnou sazbu za prodej elektřiny v její výši platné k 7. červnu 2005. Tento orgán tudíž přestal tuto sazbu aktualizovat.

To vedlo žalující podniky k tomu, že se domáhaly, aby jim regulační orgán zaplatil „náhradu škody“ za ztráty vzniklé z důvodu blokáce sazby. Regulační orgán odmítl těmto žádostem vyhovět, ale lotyšský správní soud částečně vyhověl jejich žalobám.

Lotyšský nejvyšší soud, k němuž byl podán kasační opravný prostředek, požádal Soudní dvůr o výklad čl. 107 odst. 1 a čl. 108 odst. 3 SFEU, nařízení o podporách *de minimis*<sup>1</sup> (státní podpory nízké hodnoty, které nemusí být oznámeny Komisi) a nařízení o použití článku 108 SFEU<sup>2</sup>.

**Soudní dvůr nejprve rozhodl, že dvě alternativní kritéria umožňují identifikovat „státní prostředky“, jejichž vynaložení je vyžadováno k existenci „státní podpory“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU: jedná se buď o finanční prostředky pocházející z daní nebo jiných povinných odvodů podle vnitrostátních právních předpisů, které jsou spravované a rozdělované v souladu s těmito právními předpisy, nebo o částky, které neustále zůstávají pod veřejnou kontrolou.**

Soudní dvůr v tomto ohledu uvedl, že datum úplné liberalizace trhu s elektřinou v Lotyšsku je irelevantní pro posouzení, zda výhoda spočívající v nákupu elektřiny za zvýšenou sazbu musí být kvalifikována jako státní podpora. **Kvalifikace opatření jako „státní podpora“ totiž nepodléhá podmínce, aby byl dotčený trh předem úplně liberalizován.**

<sup>1</sup> Nařízení Komise (EU) č. 1407/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu *de minimis* (Úř. věst. 2013, L 352, s. 1).

<sup>2</sup> Nařízení Rady (EU) 2015/1589 ze dne 13. července 2015, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 108 Smlouvy o fungování Evropské unie (Úř. věst. 2015, L 248, s. 9).

Soudní dvůr též připomněl, že státní podpory, které představují opatření orgánu veřejné moci zvýhodňující některé podniky nebo výrobky, mají právní povahu zásadně odlišnou od právní povahy náhrady, kterou jsou případně vnitrostátní orgány povinny poskytnout jednotlivcům za škodu, kterou jim způsobily. Náhrada škody tak nepředstavuje státní podporu ve smyslu unijního práva. Naproti tomu je pro určení, zda částky odpovídají „státní podpoře“, nerozhodné, zda žaloby směřující k jejich vyplacení jsou kvalifikovány jako „návrhy na odškodnění“ nebo „návrhy na náhradu škody“ podle vnitrostátního práva.

Kromě toho uvedl, že pokud vnitrostátní právní úprava zavedla „státní podporu“, výplata částky požadované v soudním řízení na základě této právní úpravy rovněž představuje takovou podporu.

V odpovědi na argumentaci Komise **Soudní dvůr rozhodl, že zavedení státní podpory jako takové nemůže vycházet ze soudního rozhodnutí. Toto zavedení státní podpory totiž spadá pod posouzení vhodnosti, které nesouvisí s úlohou soudu.**

Pokud jde dále o použitelnost unijního práva týkajícího se podpor *de minimis*, Soudní dvůr poznamenal, že povaha podpor jako podpory *de minimis* za předpokladu, že se jedná o státní podpory, musí být posuzována s ohledem na celkovou výši již obdržených částek a částek, které žalobkyně ještě požadovaly během referenčního období.

Konečně v případě, že je vnitrostátnímu soudu předložen návrh na vyplacení protiprávní podpory, tj. podpory neoznámené Komisi, ačkoli není podporou *de minimis*, musí tento soud takovou žádost zamítnout. Vnitrostátní soud však může návrhu znějícímu na vyplacení částky odpovídající nové podpoře neoznámené Komisi vyhovět s výhradou, že tato podpora je dotyčnými vnitrostátními orgány předem řádně oznámena Komisi a tento orgán udělí v tomto ohledu souhlas nebo se má za to, že jej udělil.

**UPOZORNĚNÍ:** Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění a shrnutí](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎(+352) 4303 5499

**Zůstaňte ve spojení!**

